7. Přílohy

7.1 Rozhovory

Vlastička (duben 2010, 5 let)

Já: „Povíš mi něco k tomu obrázku? Můžu se tě na něco zeptat?“

Vl.: Kýve hlavou. „Jo.“

Já: „Tak kdo to je ten pán, koho jsi kreslila?“

Vl.: Dívá se na mě, stydí se, neodpovídá.

Já: „Nevíš? To sis někoho vymyslela, nebo jsi na někoho myslela, když jsi to kreslila?“

Vlastička: Kroutí hlavou. „Ne.“

Já: „Nemyslela jsi na nikoho?“

Vl.: „Ne.“

Já: „Takže je to nějakej úplně cizí pán?“

Vl.: „Jo.“

Já: „A co myslíš, je pán to stejný, co třeba muž, podle tebe?“

Vl.: Krčí rameny.

Já: „Nevíš? Tak kdo je to podle tebe muž?“

Vl.: „Pán?“

Já: „Aha. A jakej je teda mezi nima rozdíl? Je tam nějakej? Nebo se jim jenom tak různě říká třeba?“

Vl.: Neví, krčí rameny.

Já: „No a co třeba mezi pánem a paní, víš, jakej je rozdíl?“

Vl.: Neodpovídá

Já: „Tak co myslíš, jak by vypadala taková pani na takovym obrázku?“

Vl.: „Dlouhý vlasy.“

Já: „Dlouhý vlasy by měla? No a ještě něco by měla jinak než ten pán?“

Vl.: Ukazuje si na uši.

Já: „Myslíš třeba naušnice, že by měla?“

Vl.: „Jo.“

Já: „A ty jsi říkala, že kreslit tě teda moc nebaví, viď?“ (Pozn.: Ještě před začátkem rozhovoru, při zadání úkolu)

Vl.: „Baví.“

Já: „Baví tě to teda? Ale dneska se ti nechce?“

Vl.: „Ne.“

Já: „Jaktože se ti dneska nechce?“

Vl.: „Unavená.“

Já: „Seš unavená, aha. Takže, myslíš, že když by se ti chtělo, tak bys toho pána nakreslila jinak?“

Vl: Mlčí, neví, jak by mi odpověděla.

Já: „No myslím to tak, jestli kreslíš někdy i pány jinak. Nebo je kreslíš vždycky takhle stejně?“

Vl.: „I jinak.“

Já: „A používáš třeba taky barvičky?“

Vl.: „Jo.“

Já: „A co tak nejradši kreslíš?“

Vl.: „Kočky.“

Já: „Kočky kreslíš nejradši? A lidi nekreslíš?“

Vl.: „Ne.“

Já: „Nerada kreslíš lidi?“

Vl.: Mlčí.

Já: „A můžu se tě zeptat, kolikpak ti je let?“

Vl.: „Pět.“

Já: „Pět ti je. A to už půjdeš do školy?“

Vl.: „Jo.“

Já: „Fakt jo? No to jsi teda šikovná. A těšíš se do školy?“

Vl.: „Moc ne.“

Já: „Jakto?“

Vl.: „Nechce se mi.“

Já: „Nechce se ti tam? Radši bys zůstala tady?“

Vl.: „Jo.“

Já: „No a pověz mi ještě, takhle se ti ten obrázek líbí, jak jsi ho nakreslila?“

Vl.: „Jo.“

Já: „Supr. A je to teda nějakej vymyšlenej pán, jo?“

Vl.: „Jo.“

Já: „A třeba rodiče někdy kreslíš? Nebo třeba sourozence?“

Vl.: „Dva.“

Já: „Dva sourozence máš? No a kreslíš je někdy?“

Vl.: „Ne.“

Já: „Ne? Tak jenom ty kočky kreslíš?“

Vl.: „Jo.“

Já: „Tak jo, tak já ti moc děkuju, že‘s mi to namalovala, no a už zas můžeš utíkat.“

Klárka (duben 2010, 6 let)

Já: „Tak koho jsi to vlastně kreslila?“

K.: „Mýho tátu.“

Já: „Taťku jsi kreslila jo? Takže tvůj taťka je teda pán?“

K.: „Jo.“

Já: „No a je třeba pán to stejný co muž?

K.: „Není.“

Já: „A v čem je to jiný?“

K.: Muž, to je manžel nějaký holky. A pán, to je třeba taky muž, ale lidi mu řikaj pán.“

Já: „Jo takhle. A proč myslíš, že mu teda řikaj pán?“

K.: „Nevim.“

Já: „No a je pán to stejný, co třeba pani?“

K.: „No pani je holka a pán je kluk.“

Já: „A jak se pozná teda taková pani od pána?“

K.: „Že má třeba jiný vlasy, má dlouhý vlasy. Nebo ji prostě poznám, poznám jí podle něčeho jinýho.“

Já: „A co to třeba je?“

K.: „Já ani nevim.“

Já: „Prostě to poznáš.“

K.: „Jo.“

Já: „Takže víš, že to je pani a to je pán. A kreslíš třeba svojí rodinu?“

K.: „Jo.“

Já: „Kreslíš ráda svojí rodinu?“

K.: „Jo.“

Já: „A takhle chodí táta oblíkanej? Má takový modrý tričko a hnědý kalhoty? Nebo sis to tak vymyslela?“

K.: „To jsem si takhle vymyslela, takhle se mi to líbí.“

Já: „Jo. A takhle jak jsi to nakreslila, tak se ti to líbí, tak jsi s tím spokojená?“

K.: „Jo.“

Já: „A můžu se tě zeptat, kolik ti je roků?

K.: „Šest.“

Já: „A ty teda teď půjdeš do školy, viď?“

K.: „Jo.“

Já: „A těšíš se do školy?“

K.: „Jo.“

Já: „Tak já ti moc děkuju, že jsi mi to namalovala. No a už můžeš zase utíkat za ostatníma.“

K.: „Já si to ještě podepíšu.“

Já: „No jasně!“

K.: „Ježiš já to píšu obráceně!“

Já: „Nepíšeš, jen to napiš tady na druhou stranu, ať se ti to tam vejde.“

Já: „Tak moc děkuju.“

Matýsek (duben 2010, 6 let)

M.: „Můžu nakreslit sebe?“

Já: „Nakresli to, co si představuješ jako pána.“

…

Já: „Tak koho jsi to teda kreslil nakonec?“

M.: „To jsem já.“

Já: „Takže ty jsi teda pán?“

M.: „Jo.“

Já: „Koukám, že tě to asi hodně baví, viď?“

M.: „Jo, hodně. Já hodně kreslim doma.“

Já: „No a když si teda kreslil teď toho pána.. Je to podle tebe to stejný, co muž?“

M.: „Ano, to je stejný.“

Já: „Aha, no a co třeba taková pani. Myslíš, že je to taky to stejný, co pán?“

M.: „Ne, to není stejný“

Já: „A jakej tam je teda mezi nima rozdíl, když říkáš, že to není stejný?“

M.: „No pán, ten dělá takový chlapský věci a pani zase dělá holčičí věci.“

Já: „No počkej, a co to je taková chlapská věc?“

M.: „To je taková věc, kterou uměj jenom chlapy. Holky to neuměj, nebo ne tak dobře.“

Já: „No a tak mi řekni nějakou takovou věc, kterou uměj jenom ty chlapy, víš, abych věděla, co to teda je.“

M.: „No třeba hry na počítači.“

Já: „Aha, to holky neuměj?“

M.: „Ne, holky to moc neuměj, to uměj spíš jenom kluci.“

Já: „Aha. No a co je teda taková holčičí věc?“

M.: „To mě teď nenapadá.“

Já: „No to nevadí. Ale tak, ještě mi pověz, jakej je teda rozdíl mezi klukem a holkou?“

M.: „Holky mají rádi takový věci, jako třeba květiny. Zato kluci maj rádi třeba žížaly, anebo pavouky.

Já: „A ty máš taky rád žížaly a pavouky?“

M.: „Jo, já bych chtěl pavouka domu, ale mám to zakázaný.“

…

Já: „No a to, jak ses nakreslil, to je podle pravdy? Máš takový oblečení?“

M.: „Jo, mám. To mám nový tričko a kalhoty. To jsem dostal teď k narozeninám.“

Já: „Tys teď měl narozeniny jo? A dostal jsi takovýhle věci?“

M: „Ano. Přesně takový.“

Já: „No a slavil jsi to někde venku? Když ses tady nakreslil venku.“

M.: „Slavil jsem doma, ale už jsem v tom byl dvakrát venku.“

Já: „Aha. No a takhle, jak ses teda nakreslil, tak se ti to líbí?“

M.: „Jo, tak se mi to líbí. Ehm, můžu tam ještě dokreslit něco?“ (Dokresluje trávu) „Tak, teď.“

Já: „Ještě jsi musel dokreslit trávu?“

M.: „No jsem na ní zapomněl. Ale když je to venku.“

Já: „No to vůbec nevadí. A příště bys něco udělal jinak?“

M.: „Já pokaždé dělám jinak ten obrázek. Já to vždycky nějak změnim, nikdy nekreslim to samý. Takže příště bych to určitě nakreslil jinak.“

Já: „Aha, a co teda rád kreslíš?“

M.: přišli mu kamarádi, přestal se soustředit a otáčí se za nimi.

Já: „Koukám, že už ti přišli kamarádi viď? Tak už toho asi necháme. Já ti moc děkuju za obrázek a můžeš běžet.“

Matýsek potom ještě několikrát přišel a vyprávěl o tom, jak rád kreslí svojí rodinu, a taky že má rád Transormers – s těmi si hraje a rád je kreslí.

Ríša (květen 2010, 6 let)

Já: „Když jsem ti řekla, abys mi namaloval pána, představil sis někoho? Nebo sis někoho vymyslel?“

R.: „Vymyslel.“

Já: „Vymyslel? Takže na nikoho jsi nemyslel, když jsi to kreslil?

R.: „Ne.“

Já: „Prostě nějakej vymyšlenej pán.“

R.: „Jo.“

Já: „A co kdybych ti řekla, abys mi mi nakreslil pani. Byl by tam mezi nima nějakej rozdíl?“

R.: „Jo, to jo.“

Já: „A jakej?“

R.: „Pani má delší vlasy. Má sukni. A prostě vypadá jinak.“

Já: „Prostě jí poznáš, když je to pani?“

R.: „Jo.“

Já: „Takže pán se pozná, když má krátký vlasy a kalhoty?“

R.: „Jo.“

Já: „Jasně. No a ty jsi říkal, že nerad kreslíš? Nebo že neumíš kreslit?“

R.: „No, že moc neumim kreslit, a taky nerad kreslim.“

Já: „Aha. A proč myslíš, že nerad kreslíš?“

R.: „No, mě to prostě nebaví.“

Já: „A kreslíš někdy, třeba doma, když tě to vlastně nebaví?“

R.: „Jo, někdy vodovkama.“

Já: „Radši než pastelkama?“

R.: „Hm.“

Já: „A když kreslíš, tak radši nějaký postavy, jako takhle pána, nebo třeba přírodu, nebo zvířata?“

R.: „No já spíš. Já toho moc namalovat neumim, tak spíš, jak se tomu říká..“

Já: „Myslíš třeba dopravní prostředky?“

R.: „To moc ne.“

Já: „Aha, tak co?“

R.: „Třeba… Třeba tyhlety pány.“

Já: „Pány teda kreslíš.“

R.: „No, nebo třeba taky umim kytku.“

Já: „Kytku umíš.“

R.: „Jinak moc neumim, mě to moc nebaví.“

Já: „Jasný, prostě tě to nebaví. A teď se tě zeptám, myslíš si, že pán znamená to stejný co takovej muž?“

R.: „No, jo.“

Já: „Jo? Není tam žádnej rozdíl?“

R.: „No, je, ale jenom takovej malej.“

Já: „Jenom malej. A víš v čem je ten rozdíl?“

R.: „No, moc ne.“

Já: „Jo, prostě se jim třeba jenom jinak říká?“

R.: „Jo. No možná že, pán je jako nějak silnější, větší.“

Já: „Aha. A komu se teda říká muž?“

R.: „No, nějakýmu chlapovi. Ty prostě nejsou ještě ani moc velký, ale taky ani moc malý.“

Já: „Aha. No tak já ti mockrát děkuju za obrázek.“

Jirka (květen 2010, 6 let)

Já: „Kolikpak ti je let?“

J.: „Šest.“

Já: „Jo. No, a když jsem ti řekla, abys mi nakreslil nějakýho pána, koho sis představil?“

J.: „Mojího tátu.“

Já: „Tátu sis představil? Takhle teda vypadá tvůj taťka?“

J.: „Hm.“

Já: „A co ty a kreslení? Baví tě to? Nebo ani ne?“

J.: „Moc ne.“

Já: „Aha, takže si radši hraješ, než kreslíš.“

J.: „Jo.“

Já: „A když už teda kreslíš, co kreslíš nejraději? Třeba auta, nebo kytky, nebo takhle pány?“

J.: „Hm, asi pány.“

Já: „No a hele, kdybych ti řekla, abys mi takhle namaloval pani, byl by tam nějakej rozdíl?

J.: „Ani ne.“

Já: „Ani ne. Takže mezi pánem a pani není žádnej rozdíl?“

J.: „Ne.“

Já: „A co takhle třeba mezi mužem a pánem?“

J.: „Ne.“

Já: „Taky ne? Všecko je to stejný?“

J.: „Jo.“

Já: „No a takhle, jak jsi ten obrázek namaloval, tak se ti to líbí?“

J.: „Ani ne.“

Já: „Jak to že ani ne?“

J.: „Já už nechci.“

Já: „Ty už nechceš teď nic dělat? Aha, tak dobře, tak já ti děkuju za obrázek a můžeš utíkat.“

Jára (květen 2010, 6 let)

Já: „Koho sis to teda představil, když jsem ti řekla, abys mi nakreslil pána?“

J.: Stydí se, neodpovídá.

Já: „Představil sis někoho? Nebo sis vymyslel?“

J.: „Představil.“

Já: „A koho?“

J.: „Tátu.“

Já: „Aha, takže tohle je tvůj taťka?“

J.: „Jo.“

Já: „No a já jsem ti řekla, abys mi namaloval pána a tys mi namaloval toho tátu. Co kdybych ti řekla, abys mi namaloval pani? Byl by tam nějakej rozdíl?“

J.: „Jiný jméno.“

Já: „Jiný jméno? A jak by se to poznalo na tom papíře třeba, kdybych ti řekla, abys mi nakreslil pani?“

J.: „Sukni.“

Já: „Sukni by měla? A ještě nějak?“

J.: „Ne.“

Já: „A co kdyby pani měla kalhoty, dá se to poznat nějak?“

J.: „Jo.“

Já: „A jak se to dá poznat?“

J.: „Tak jinak vypadá.“

Já: „Jo, prostě vypadá jinak. Prostě to poznáš.“

J.: „Jo.“

Já: „No a co kdybych ti řekla, abys namaloval třeba muže. Je tam nějakej rozdíl mezi pánem a mužem?“

J.: „Taky jiný jména.“

Já: „Taky má jiný jméno? Takže muž mají jiný jména než páni? A je tam ještě nějakej rozdíl?“

J.: „Je, ale nevim.“

Já: „No a takhle jak jsi to nakreslil, tak se ti to libí?“

J.: „Jo.“

Já: „Tak to je supr. Tak já ti moc děkuju, mně to takhle stačí a ty můžeš běžet.“

Kristýnka (I) (květen 2010, 6 let)

Já: „Tak koho pak jsi to nakreslila?“

K.: „Pána.“

Já: „No a kdo je ten pán? Je to někdo koho znáš, nebo sis ho vymyslela?“

K.: „Vymyslela jsem si ho.“

Já: „Aha, takže je to někdo cizí.

K.: „Jo.“

Já: „No já koukám, že má tady nějakýho pejska u sebe.“

K.: „On ho venčí.“

Já: „Jo tak, takže ten pán venčí svýho pejska. Ty máš ráda pejsky?“

K.: „Jo, mám. Ale žádnýho nemám.“

Já: „Takže jsi nakreslila pejska, protože je máš ráda, tak jsi ho tam prostě chtěla mít.“

K.: „Jo.“

Já: „Jasně. No, a když takhle teda ráda kreslíš ty pejsky, co ještě ráda kreslíš? Nebo co kreslíš úplně nejradši?“

K.: „Úplně nejradši kreslim princezny.“

Já: „Takže kreslíš radši princezny než takhle takový pány.“

K.: „Jo.“

Já: „A kreslíš ráda?“

K.: „Jo, hodně.“

Já: „A takhle když na to koukám, tak ten pán je někde venku. To jsi takhle někde byla, znáš to tam, nebo je to taky vymyšlený?“

K.: „To je taky vymyšlený.“

Já: „Jasně. No a teď se tě zeptám na takovou věc. Co kdybych ti řekla, abys mi nakreslila pani. Vypadala by jinak než ten pán?“

K.: „Jo.“

Já: „A můžeš mi teda popsat, jak jinak by vypadala?“

K.: „No má třeba dlouhý vlasy.“

Já: „Aha, no a co kdyby byla ostříhaná, poznala bys jí ještě na tom obrázku podle něčeho jinýho?“

K.: „Měla by sukni.“

Já: „A co kdyby měla třeba kalhoty? Je tam ještě něco?“

K.: „Tak třeba náušnice. Nebo… Řetízek. Byla by namalovaná, měla by dlouhý řasy.“ (prohlíží si mě a vyjmenovává vše, čeho si na mě všimne)

Já: „No vidíš to, takovejch věcí, podle kterejch poznáš pani. A co kdybych chtěla namalovat muže. Myslíš, že je nějakej rozdíl mezi pánem a mužem?“

K.: „To je stejný.“

Já: „Aha, takže takovej muž by vypadal na tom obrázku stejně jako pán?“

K.: „Asi by měl košili.“

Já: „Jo, takže muž je na rozdíl od pána v košili. A je tam třeba ještě nějakej rozdíl?“

K.: „Ještě třeba motýlka by měl.“

Já: „Aha, takže muž je takovej hezky oblečenej a pán je tak normálně, v tričku a kalhotách, jak jsi ho tady nakreslila.“

K.: „Jo.“

Já: „Aha. No a ty teď půjdeš už do školy, viď?“

K.: „Jo, po prázdninách.“

Já: „A těšíš se tam?“

K.: „Hodně.“

Já: „No tak to je hezký. A půjdeš do školy taky tady?“

K.: „Ne, já půjdu u nás.“ (bydlí v městečku za Prahou)

Já: „Jo tak, tak to jo. No tak jsem ráda, že jsi mi takhle hezky o tom popovídala a já ti moc děkuju za obrázek.“

K.: „Můžu ho podepsat?“

Já: „No jasně že můžeš... Tak ahoj.“

Kristýnka (II) (květen 2010, 6 let)

Já: „Tak kohopak jsi to kreslila. Je to někdo koho znáš?“

K.: „Ne, to jsem si vymyslela.“

Já: „Jo, takže je to nějakej vymyšlenej pán.“

K.: „Hm.“

Já: „Aha. A koukám, že jsi ho nakreslila takhle venku. Kde to je?“

K.: „Na louce.“

Já: „Jo na louce. A to sis taky jen tak vymyslela, nebo to tam znáš?“

K.: „To znám.“

Já: „Aha, takže jsi kreslila nějakou přírodu, kde se ti líbí?“

K.: „Jo.“

Já: „Jo takhle. No a ráda tohle místo kreslíš? Nebo co ještě ráda kreslíš?“

K.: „No hodně kreslim třeba srdíčka. A taky kytky, nebo motýlky.“

Já: „No to jsi namalovala i tady viď? A co třeba takhle ty pány, to taky kreslíš?“

K.: „Ty moc ne. Spíš ty srdíčka.“

Já: „Jo, hlavně srdíčka. No ale tak když bys měla kreslit ty postavy a já bych ti řekla, abys nakreslila pani. Vypadala by jinak než tenhle pán?“

K.: „Hm, asi jo.“

Já: „No a můžeš mi to popsat, víš, jak by vypadala?“

K.: Trochu váhá, stydí se.

Já: „No, poznala bys na obrázku podle něčeho, že je to pani a ne pán? Nebo se to nepozná, není tam žádnej rozdíl?“

K.: „No, asi by měla jiný vlasy.“

Já: „Jiný vlasy by měla, jo? Aha, a jak jiný myslíš?“

K.: „Dlouhý.“

Já: „Jo, takže pani má dlouhý vlasy a pán je má teda krátký jo?“

K.: „Jo.“

Já: „No a ještě podle něčeho bys jí poznala? Nebo jí něco nakreslila?“

K.: „Už moc nevim.“

Já: „No to vůbec nevadí. A ještě se tě ale zeptám. Co kdybych nechtěla ani pána, ani pani, ale muže. Vypadal by ten muž jinak než pán?“

K.: „To nevim.“

Já: „No myslím tím, jestli je nějakej rozdíl mezi mužem a pánem? Stejně tak, jako pani se liší od pána dýlkou vlasů, liší se takhle něčim i muž? Nebo je to třeba to stejný?“

K.: „Asi je to stejný.“

Já: „Jo, takže se jim jenom tak různě říká?“

K.: „Jo.“

Já: „Aha. No tak to je asi všechno, co jsem se tě chtěla zeptat. Můžu si ten obrázek nechat?“

K.: „Jo.“

Já: „Tak moc děkuju, že mi ho necháš a taky žes mi ho vůbec namalovala a takhle o něm povídala.“

Zuzka (květen 2010, 6 let)

Já: „Tak, Zuzko, tys mi tady namalovala takovýho hezkýho pána. Povíš mi, kdo to je?“

Z.: „To je táta.“

Já: „Jo tak to je tvůj taťka, aha. No a kde to ten táta je? Koukám, že je někde venku.“

Z.: „To je v zoo.“

Já: „Takže táta je teda v zoo. No já koukám, žes tady namalovala nějaký zvířátka. To kreslíš ráda?“

Z.: „Jo, já ráda kreslim zvířata. Proto tam je ten pes a motýlek.“

Já: „Aha, takže tys tam přidala to, co kreslíš ráda?“

Z.: „Jo.“

Já: „A co kreslíš nejradši?“

Z.: „No, spíš ty zvířátka.“

Já: „Jo, takže radši zvířátka, než třeba ty pány.“

Z.: „Jo.“

Já: „Jasný. No, a když je táta v tý zoo, tak mi pověz, jaký zvířata se ti tam třeba nejvíc líbí?“

Z.: „Já mám nejradši hrochy.“

Já: „Takový velký zvířata, to by se ti ani nevešlo tady na papír, viď?“

Z.: Usmívá se

Já: „No a tak se tě ještě zeptám na jednu věc. Co kdybych chtěla, abys mi nakreslila pani. Je nějakej rozdíl mezi pánem a pani? Vypadala by jinak?“

Z.: „Asi by měla jiný vlasy.“

Já: „Říkáš jiný vlasy. Co tím myslíš?“

Z.: „No pani má dlouhý vlasy.“

Já: „Jo, takže pani bys nakreslila s dlouhýma vlasama. No a je tam ještě nějakej rozdíl? Víš, kdyby třeba pani byla ostříhaná, poznala bys jí ještě podle něčeho?“

Z.: „Měla by třeba sukni.“

Já: „Takže pani by byla jinak oblečená, měla by sukni?“

Z.: „Jo.“

Já: „Aha. No a napadá tě ještě něco, podle čeho by se dala pani na obrázku poznat? Kdyby byla ostříhaná a měla kalhoty?“

Z.: „Tak to bych asi nepoznala.“

Já: „Jo, takže pani jde poznat jen takhle?“

Z.: „Jo.“

Já: „Dobře. A co třeba takovej muž. Je mezi nim a pánem nějakej rozdíl? Poznala bys na obrázku, že je to muž?“

Z.: „To je asi stejný.“

Já: „No, tak tady pána jsi nakreslila jako taťku. Jak by vypadal ten muž? Může bejt táta taky muž?“

Z.: „Muž i pán jsou táta.“

Já: „Takže obojí je podle tebe ten táta. Takže myslíš, že mezi nima není rozdíl?“

Z.: „Já myslim, že tam není žádnej rozdíl.“

Já: „Jasný, takže prostě se jim jen jinak říká?“

Z.: „Hm.“

Já: „Tak jo. Tak já ti moc děkuju za obrázek a za povídání a teď už zase můžeš běžet za ostatníma.“

Oliver (říjen 2010, 5 let)

Já: „Tak mi pověz, koho jsi to vlastně kreslil.“

O.: „To je zahradník.“

Já: „Jo, takže to je zahradník. No a toho sis vymyslel, nebo je to někdo, koho znáš?“

O.: „To jsem si vymyslel.“

Já: „Aha. A ty sis takhle toho zahradníka vymyslel, nebo nějakýho znáš?“

O.: „Náš soused je zahradník.“

Já: „Jo takhle. A takhle on chodí oblíkanej?“

O.: „No.“

Já: „Aha. A on má i takovýhle zelený tričko a modrý kalhoty?“

O.: „No. Když jde do lesa.“

Já: „Jo, takže když jde do lesa, tak se takhle oblíkne? Koukám, že má i takovej pěknej klobouk.“

O.: „No, on v něm takhle chodí do lesa. A tam sbírá peří.“

Já: „A co s nim pak dělá s tim peřím?“

O.: „Dává si ho za klobouk.“

Já: „Fak jo? To musí bejt legrační ne?“

O.: „No, to jo.“

Já: „Hele, a kdybych ti řekla, abys mi nakreslil pani místo toho pána, uměl bys to, namalovat mi pani?“

O.: „Jo.“

Já: „No a jak bys jí namaloval? Byla by v něčem jiná než ten pán? Je tam nějakej rozdíl?“

O.: „Jo. Měla by sukni.“

Já: „Měla by sukni, aha. No a co kdyby měla kalhoty ta pani? Poznal bys jí?“

O.: „Jo.“

Já: „No a tak podle čeho teda bys ještě poznal, že na tom obrázku je pani a ne pán?“

O.: „No. Jiný tričko by měla.“

Já: „Jiný tričko by měla? A jak jiný? V čem je jiný?

O.: „Bylo by červený.“

Já: „Takže taková pani nosí červený tričko?“

O.: „No.“

Já: „A napadá tě ještě něco, podle čeho bys poznal tu pani?“

O.: „No, že má dlouhý vlasy třeba.“ Pak uskočí od povídání o rozdílech, rozpovídá se o tom, že by namaloval tornádo a Ameriku, že to viděl.

Já: „A když se tě zeptám ještě k tomu obrázku něco. Co kdybys mi měl namalovat muže? Je tam nějakej rozdíl, mezi pánem a mužem?“

O.: „Muž by tam měl pani.“

Já: „Muž by tam měl u sebe nějakou pani? Takže myslíš, že je to teda jako manžel?“

O.: „No.“

Já: „Aha, no a jinak je to stejný jako pán, nebo se nějak lišej?“

O: „Já myslim, že ne.“

Já: „Takže by vypadal stejně? Byl by třeba stejně oblečenej?“

O.: „Jo.“

Já: „Ještě mi pověz.. Takhle, jak jsi ten obrázek nakreslil, tak jsi s ním spokojenej?“

O.: „Jo.“

Já: „No a udělal bys tam příště třeba něco jinak na tom obrázku?“

O.: „Jo.“

Já: „A jak bys to teda udělal?“

O.: „No, já bych tam udělal zahradu.“

Já: „Jo, protože je to zahradník, tak bys ho namaloval na zahradě?“

O.: „No.“

Já: „Ale jinak s tim pánem bys nic nedělal?“

O.: „Ne, jen bych ho udělal na tý zahradě.“

Já: „Aha, no tak já jsem chtěla hlavně toho pána, tak tu zahradu jsme tam stejně nepotřebovali. A já koukám, že kreslíš s takovou speciální koulí. Jak se ti s tim kreslí?“

O.: „Dobře. Já jsem právě neuměl kreslit s tužkou a tak jsem dostal tuhle kouli.“

Já: „Jo takhle. A s tim ti to teda jde líp jo?“

O.: „No, na tom trénuju ten správnej úchop.“

Já: „A kdo ti to dal tu kouli?“

O.: „To mi dala mamka. A pak chodim k jedný pani na testy.“

Já: „Aha. No tak já ti děkuju, žes mi to takhle všechno pověděl. Můžu si ten obrázek nechat?“

O.: „Můžete.“

Já: „Tak moc děkuju.“

Nikolka (říjen 2010, 5 let)

Já: „Tak, kdo to je na tom obrázku?“

N.: „Nevim.“

Já: „Takže toho pána sis vymyslela?“

N.: „Hm.“

Já: „A to co má na sobě, to sis taky vymyslela, nebo jsi takhle viděla nějakýho pána?“

N.: „Vymyslela.“

Já: „Takhle se ti prostě ten pán líbí?“

N.: „Jo.“

Já: „No a co třeba dělá ten pán?“

N.: „Pracuje.“

Já: „Takže takhle chodí do práce?“

N.: „Jo.“

Já: „Dobře. No a co kdybych ti řekla, abys mi namalovala pani místo toho pána. Vypadala by jinak?“

N.: „Jo.“

Já: „A co by tam bylo jinýho?“

N.: „Že by měla střevíčky.“

Já: „Jo, nějaký pěkný botičky?“

N.: „Hm.“

Já: „No a ještě něco, nějaká změna by tam byla? Co kdyby byla bosa ta pani?“

N.: „Měla by jiný triko a kalhoty.“

Já: „Takže ta pani chodí prostě jinak oblíkaná?“

N.: „Jo.“

Já: „Aha. No a je ještě něco podle čeho bys jí poznala na tom obrázku?“

N.: „Že by měla dlouhý vlasy.“

Já: „Jo, takže pani má dlouhý vlasy, chodí jinak oblíkaná, nosí střevíčky. A co kdyby měla krátký vlasy ta pani? Je tam ještě něco, podle čeho jí poznáš? Nebo je to všechno?

N: Už neví, stále se jen usmívá, neumí říct další.

Já: „Dobře. A co kdybych chtěla nakreslit muže. Byl by tam nějakej rozdíl od pána? Liší se nějak muž a pán?“

N.: Mlčí

Já: „Poznáš je nějak na tom obrázku? Nebo je to to stejný?“

N.: Kroutí hlavou

Já: „Není to to stejný?“

N.: „Ne.“

Já: „A jakej tam je rozdíl?“

N.: Mlčí.

Já: „Nevíš? Ale lišej se“

N.: „Jo.“

Já: „A co třeba pán a kluk, je tam nějakej rozdíl?“

N.: „Jo. Že ten kluk je menší a pán je větší.“

Já: „Aha, takže kluk je malej a pán je velkej. No a ty kreslíš ráda?“

N.: „Jo.“

Já: „A kreslíš často takhle pány a pani, nebo kreslíš něco jinýho?“

N.: „Já kreslim často koně.“

Já: „Koníky. Ty máš ráda koně?“

N.: „Jo.“

Já: „Jo. A takhle se ti ten obrázek líbí, jak jsi ho namalovala?“

N.: „Jo.“

Já: „A kdybys ho malovala příště, udělala bys tam něco jinak, nebo bys ho namalovala stejně?“

N.: „Jinak.“

Já: „A jak jinak?“

N.: „Já nevim.“

Já: „No to nevadí. Tak já ti děkuju za obrázek, můžu si ho nechat?“

N.: „Jo.“

Já: „Tak děkuju a ahoj.“

7.2 Hodnocení kreseb podle Jiráska

Vlastička:
Postava má hlavu, trup, končetiny, které jsou nakresleny dvojitě. Chybí vlasy, uši, prsty a krk. Dle Jiráska hodnocení odpovídá známce tři.

Klárka:
Kresba má hlavu, trup, dvojitě vyznačení končetiny. Na každé ruce má pět prstů, má vlasy, krk a v obličeji všechny části – nos, ústa, oči. Chybí uši. Hlava je větší než trup. Z toho důvodu odpovídá Klárčina kresba taktéž trojce.

Matýsek:
Postava má hlavu, trup, končetiny, z čehož dolní jsou nakresleny zdvojeně, horní jsou jednoduše – pouze jednou čarou. V obličeji jsou patrné oči a ústa. Na hlavě má náznak vlasů. Chybí uši, dvojité zobrazení horních končetin, krk, nos. I tato kresba je podle Jiráskova zadání hodnocena známkou tři.

Ríša:
Pán na obrázku má hlavu, na ní vlasy, uši, v obličeji oči, nos i ústa. Hlava je k trupu připevněna krkem. Nohy i ruce jsou znázorněny dvojčitou čarou. Prsty na rukách jsou nakresleny jednoduchou čarou, ale ve správném počtu. Hlava je větší než trup. Z toho důvodu je i tato kresba stejně jako všechny předešlé hodnocena známkou tři.

Jirka:
Jirkův pán má hlavu, která je připojena k trupu dlouhým krkem. V obličeji má oči a ústa. Na hlavě je náznak vlasů i pokrývky hlavy. Končetiny jsou nakresleny jednou čarou, horní končetiny však mají správný počet prstů. Chybí uši, nos, oblečení. Tato kresba je hodnocena známkou čtyři.

Jára:
Postava má hlavu, na ní uši, v obličeji oči a ústa. Hlava je spojena s trupem. Má čtyři končetiny, které jsou nakresleny dvojitě. Postavě chybí nos, vlasy, krk, jeden prst. Tato kresba je hodnocena známkou tři.

Kristýnka (I):
Postava má hlavu, na ní vlasy, v obličeji oči, nos i ústa. Hlava je spojena s trupem krkem. Končetiny jsou nakresleny dvojitě, je jasné pánské oblečení. Na hlavě chybí uši, na každé ruce jeden prst. Hlava je však o trochu větší než trup a obrys hlavy prosvítá pod vlasy. Proto je i tato kresba hodnocena známkou tři.

Kristýnka (II):
Kristýnky kresba má hlavu, na ní vlasy, v obličeji má oči, nos i ústa. Hlava je k trupu připojena krkem. Postava má čtyři končetiny, všechny znázorněné dvojitě, jasné je i oblečení. Prsty jsou ve správném počtu. Na hlavě chybí uši, hlava je výrazně větší než trup a krk je velmi dlouhý. I tuto kresbu tedy hodnotím známkou tři.

Zuzanka:
Postava má hlavu, na ní vlasy, v obličeji oči, nos a ústa. Hlavu připojuje k tělu krk. Postava má čtyři končetiny, dvojitě znázorněné. Taktéž je jasné znázornění mužského oblečení. Postavě chybí uši, na každé ruce dva prsty. Hlava je vzhledem k trupu dost velká. Z těchto důvodů i Zuzančina kresba odpovídá známkování trojkou.

Oliver:
Oliverova postava má hlavu, na ní je klobouk. V obličeji jsou jasné oči a ústa. Hlava je připojena k tělu krkem. Všechny čtyři končetiny jsou znázorněny dvojitě. Oblečení je taktéž znázorněno. Postavě chybí na hlavě uši a v obličeji nos. U prstů není patrný jejich počet. Tato kresba je dle Jiráskova návodu taktéž hodnocena známkou tři.

Nikolka:
Postava má hlavu, na ní jsou vlasy. V obličeji má oči, ústa i nos. Hlava je k trupu připevněna krkem. Končetiny jsou znázorněny všechny čtyři a to dvojitou čarou. Postava má znázorněné mužské oblečení. Na hlavě nejsou vidět uši. Na rukou není jasný počet prstů, chodidla nejsou znázorněna vůbec. Hlava je vzhledem k trupu dost velká. I tato kresba je teda hodnocena trojkou.

7.3 Obrázky

Vlastička

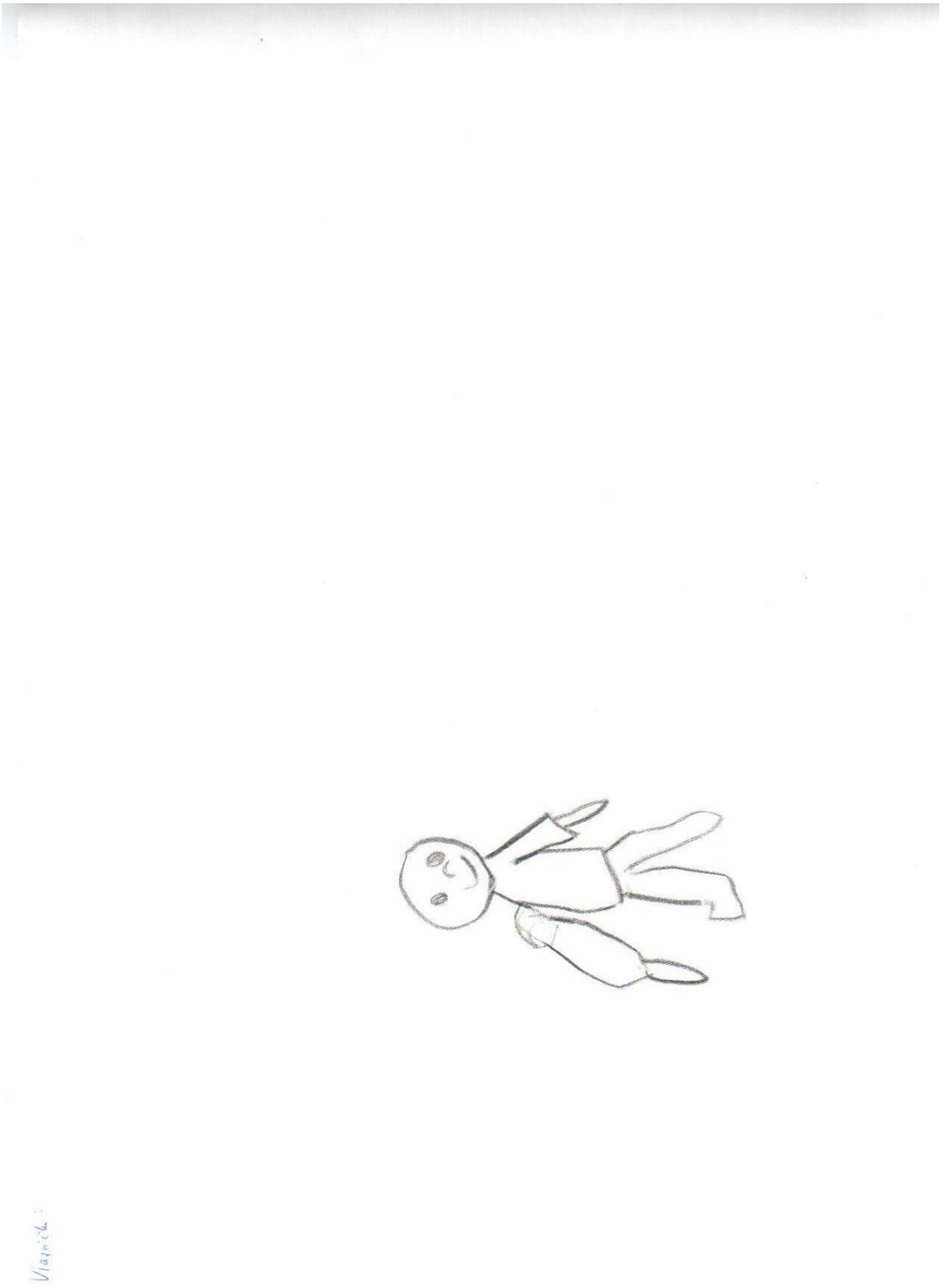

Klárka

Matýsek

Ríša

Jirka

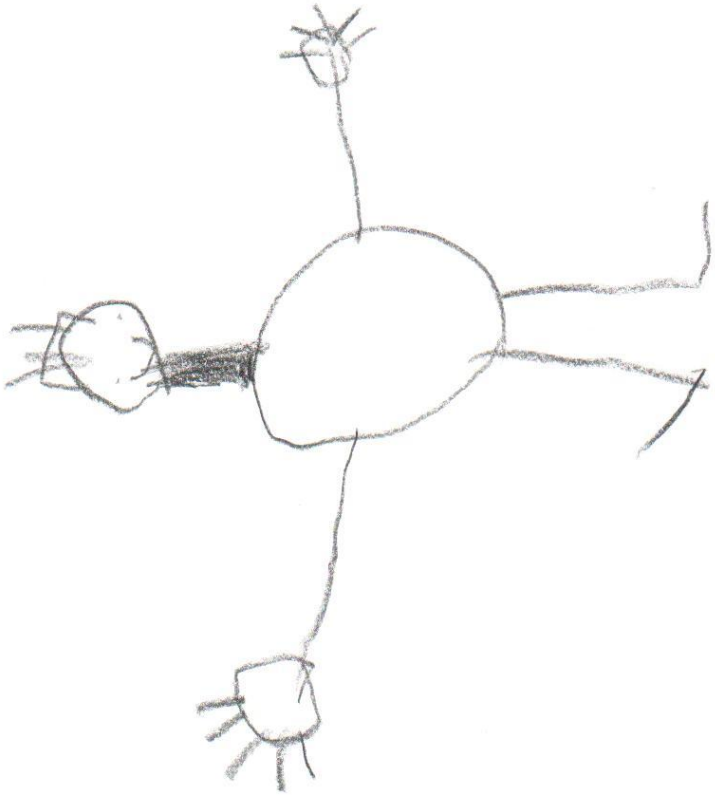

Jára

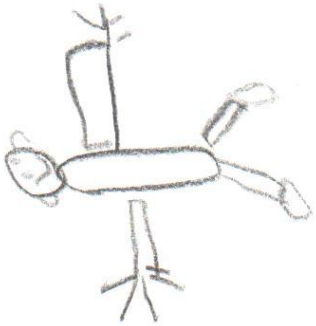

Kristýnka (I)

Kristýnka (II)

Zuzanka

Oliver

Nikolka